

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI SPRAWIEDLIWOŚCI
I PRAW CZŁOWIEKA
(NR 93)**
- **KOMISJI SPRAW ZAGRANICZNYCH
(NR 79)**

z dnia 24 września 2025 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 93) Komisji Spraw Zagranicznych (nr 79)

24 września 2025 r.

Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka oraz Komisja Spraw Zagranicznych, obradujące pod przewodnictwem posła **Pawła Śliza (Polska2050-TD)**, przewodniczącego Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka, przeprowadziły:

- pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Peru o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych, podpisanej w Limie dnia 28 maja 2025 r. (druk nr 1639);
- pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Międzynarodowym Trybunałem Karnym w sprawie wykonywania wyroków Międzynarodowego Trybunału Karnego, podpisanej w Hadze dnia 3 grudnia 2024 r. (druk nr 1679).

W posiedzeniu udział wzięli: **Władysław Teofil Bartoszewski** sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych wraz ze współpracownikiem oraz **Marzena Górzyńska** naczelnik wydziału w Departamencie Współpracy Międzynarodowej i Praw Człowieka Ministerstwa Sprawiedliwości wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Bartosz Bąk**, **Szymon Dziaduła**, **Daniel Kędzierski** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Michał Gajewski**, **Przemysław Sadłoń** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Paweł Śliza (Polska2050-TD):

Otwieram posiedzenie Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka oraz Komisji Spraw Zagranicznych.

Witam państwa posłów, zaproszonych gości: pana ministra Władysława Bartoszewskiego, pana Juliusza Juchniewicza, zastępcę dyrektora w Departamencie Prawno-Traktatowym. Witam przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości: panią Marzenę Górzyńską, naczelnika wydziału Departamentu Współpracy Międzynarodowej i Praw Człowieka, pana Bogusława Nocunia, głównego specjalistę Departamentu Współpracy Międzynarodowej i Praw Człowieka, i pana Jana Karpiuka, sekretarza w Departamencie Współpracy Międzynarodowej i Praw Człowieka.

Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum.

Porządek dzienny wspólnego posiedzenia obejmuje punkt pierwszy – pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Peru o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych, podpisanej w Limie dnia 28 maja 2025 r. (druk nr 1639) i punkt drugi – pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o ratyfikacji Umowy między Rządem RP a Międzynarodowym Trybunałem Karnym w sprawie wykonywania wyroków MTK, podpisanej w Hadze w dniu 3 grudnia 2024 r.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego. Otwieram pierwsze czytanie projektu ustawy o ratyfikacji umowy między RP a Republiką Peru. Proszę przedstawicieli wnioskodawców o przedstawienie skrótowo uzasadnienia projektu ustawy.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Władysław Teofil Bartoszewski:

Szanowny panie przewodniczący, Wysokie Komisje, w imieniu wnioskodawców mam zaszczytu przedstawić projekt umowy o ratyfikacji umowy o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Peru.

Projekt ten jest odpowiedzią na to, że brak jest w tej chwili umowy dwustronnej, która reguluje pomoc prawną w sprawach karnych, a dotychczasowe przepisy o współpracy prowadzonej

w oparciu o międzynarodową zasadą wzajemności i odpowiednie przepisy Kodeksu postępowania karnego są dalece niewystarczające.

Głównym problemem w realizacji wniosków o pomoc prawną jest bardzo długi czas jej wykonywania przez stronę peruwiańską, co negatywnie wpływa na efektywność działania polskiego wymiaru sprawiedliwości, a tym samym jeszcze bardziej wydłuża trwanie postępowań karnych. W związku z tym zdaniem rządu celowe byłoby doprowadzenie do wejścia w życie procedowanej umowy, aby potencjalne korzyści dla strony polskiej mogły być zrealizowane.

Najistotniejszym z punktu widzenia Rzeczypospolitej Polskiej skutkiem wejścia tej umowy w życie jest przyspieszenie i uproszczenie postępowań karnych wymagających współpracy prawnej z Republiką Peru. Umowa ta była negocjowana przez osiem lat w związku z dość rozbieżnymi systemami prawnymi obu naszych państw, specyficznym działaniem administracji peruwiańskiej, epidemią COVID-19 oraz dość niekorzystną sytuacją wewnętrzną w Republice Peru w latach 2022–2023. Zajęło nam to dużo czasu, a odległość geograficzna między naszymi państwami oczywiście również temu nie pomagała. Wszyscy państwo dostali uzasadnienie, w związku z tym nie będę się na tym skupiał.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję.

Sekretarz stanu w MSZ Władysław Teofil Bartoszewski:

Natomiast nie wywołuje to żadnych skutków finansowych dla państwa, ponieważ wszystko to będzie pokryte z budżetu normalnego, przewidzianego w ustawie budżetowej Ministerstwa Sprawiedliwości. Jest to umowa zgodna ze standardami międzynarodowymi, ale również wpisze się w obecny kierunek polityki zagranicznej RP – zmierzający do pogłębienia współpracy z krajami Ameryki Południowej i Środkowej.

W związku z tym, że umowa podlega ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, ponieważ dotyczy ona wolności praw i obowiązków obywatelskich osób oskarżonych i innych uczestników postępowania karnego, musi zostać przyjęta ustawą przez ratyfikację przez Sejm RP. Uprzejmie proszę więc Wysokie Komisje o przyjęcie ustawy w sprawie ratyfikacji przedmiotowej umowy.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo.

Czy w związku z obszernym uzasadnieniem państwo z Ministerstwa Sprawiedliwości chciałby coś dodać, czy to uzasadnienie wystarczy? Wystarczy, dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję na temat ogólnych założeń projektu. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Ktoś jeszcze? Zatem zamykam listę. Bardzo proszę. Pan poseł.

Poseł Marcin Warchoń (PiS):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, ponieważ projekt ten posługuje się szerokim pojęciem sprawy z elementem finansowym i zachodzi ryzyko, że umożliwione zostanie przekazywanie danych bankowych, danych finansowych, mam jedno pytanie dotyczące ochrony danych bankowych obywateli Polski. Choć dokument mówi, że tajemnica bankowa nie może stanowić wyłącznej podstawy odmowy, to wiemy doskonale, jak tajemnica bankowa jest w Polsce chroniona. Czy w związku z tym to nie naraża obywateli polskich na naruszenie ich prywatnych danych dotyczących właśnie tajemnicy bankowej?

Także widać tutaj zagrożenie prywatności. Zachodzi ryzyko ujawnienia wrażliwych informacji gospodarczych czy wykorzystania różnych informacji nieadekwatnych do postępowania w obliczu tych szerokich, mglistych pojęć.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo.

Czy można prosić stronę rządową o wyjaśnienie tej kwestii? Bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MSZ Władysław Teofil Bartoszewski:

Tak, poproszę panią.

Naczelnik wydziału w Departamencie Współpracy Międzynarodowej i Praw Człowieka Ministerstwa Sprawiedliwości Marzena Górzyńska:

Panie pośle, bardzo dziękuję za pytanie. Panie przewodniczący, dziękuję za oddanie głosu.

Kwestia ochrony tajemnicy bankowej i możliwości przekazywania właśnie tego rodzaju danych do partnera zagranicznego, w tym przypadku Peru, ma zasadnicze znaczenie dla możliwości ścigania przestępstw finansowych, które stanowią gros spośród przestępstw ściganych we współpracy z Republiką Peru. Obecnie strona polska skierowała do Peru trzynaście wniosków o pomoc prawną. One dotyczą przestępstw o bardzo wysokiej społecznej szkodliwości, bo właśnie przestępstw finansowych, czyli oszustw, prania brudnych pieniędzy.

Pan poseł pytał o to, czy odpowiednie dane osób, także dane wrażliwe, będą odpowiednio chronione. Przepisy niniejszej umowy zostały ukształtowane, mając na celu właśnie taką ochronę. Art. 20 odnosi się bezpośrednio do ochrony danych osobowych. Kwestie tajemnicy bankowej i danych z rachunków bankowych także należą do jednej z kategorii danych osobowych. Oddzielnie sama umowa stanowi o tym, że dane przekazywane na jej mocy muszą być danymi, które będą wykorzystywane tylko i wyłącznie w celu przeprowadzenia postępowania karnego, w celu wykonania wniosku, w którym strona polska zwraca się do strony peruwiańskiej. Nie będą mogły one zostać przekazane żadnym organom niezaangażowanym w realizację tego wniosku. Żadne dodatkowe dane nie mogą zostać przekazane stronie peruwiańskiej poza tymi, które są absolutnie niezbędne do realizacji wniosku.

Oprócz przepisów konkretnego przepisu zawartego w umowie szereg gwarancji reguluje Kodeks postępowania karnego. Ponieważ wnioski będą wykonywane zgodnie z umową, z przepisami prawa krajowego strony, to również w tym przypadku gwarancje k.p.k. będą miały zastosowanie. Na mocy tych postanowień k.p.k. prokurator bądź też sąd, który prowadzi postępowanie i który występuje z wnioskiem do strony peruwiańskiej, ma obowiązek sprawdzenia, czy przekazanie jakichkolwiek konkretnych danych będzie zgodne z polskim porządkiem prawnym i z przepisami prawa polskiego.

Porządek publiczny to właśnie ta szeroka klauzula, która pozwala zabezpieczać również prawa człowieka, w tym dane osobowe. Tak że na barkach konkretnego prokuratora prowadzącego postępowanie bądź sądu spoczywa każdorazowy obowiązek podjęcia decyzji, czy można przekazać, czy też nie daną konkretną informację, także bankową bądź wrażliwą, dotyczącą osoby, której postępowanie dotyczy.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo.

Panie pośle.

Poseł Marcin Warchoń (PiS):

Czyli, jak rozumiem, w każdym wypadku to sąd będzie uchylał wpierw tajemnicę bankową, a dopiero później będą te dane przekazywane.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Też tak zrozumiałem.

Tak, dziękuję bardzo. W takim razie zamykam dyskusję.

Zamykam pierwsze czytanie projektu ustawy z druku nr 1639.

Przechodzimy do szczegółowego rozpatrzenia projektu ustawy.

Czy są jakieś uwagi do tytułu? Nie widzę.

Do art. 1? Nie widzę.

Do art. 2? Też nie widzę.

Zatem przechodzimy do głosowania nad całością projektu ustawy.

Poseł Anna Wojciechowska (KO):

To przez aklamację.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Czy jest jakiś sprzeciw, żeby uznać, że... A, już jest głosowanie. Dobrze.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem? Kto przeciw? Kto się wstrzymał? Jeszcze nie zamknąłem głosowania, ale już głosujemy, już jest głosowanie. Czy wszyscy już zdążyli zagłosować? Wszyscy? Tak. Dziękuję bardzo. A, jeszcze pani poseł. Dziękuję bardzo.

Proszę o podanie wyników głosowania. Głosowało 37 posłów. 37 za, nikt nie był przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Pozostał nam wybór posła sprawozdawcy. Proponuję panią poseł Schädler. Pani poseł, wyraża pani zgodę, tak?

Poseł Ewa Schädler (Polska2050-TD):

Wyrażam zgodę.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do punktu drugiego porządku obrad. Otwieram pierwsze czytanie projektu ustawy o ratyfikacji Umowy między rządem RP a Międzynarodowym Trybunałem Karnym w sprawie wykonywania wyroków MTK, podpisanej w Hadze dnia 3 grudnia 2024 r. Dobrze. Proszę przedstawicieli wnioskodawców o skrótowe przedstawienia projektu ustawy. Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MSZ Władysław Teofil Bartoszewski:

Panie przewodniczący, Wysokie Komisje, postaram się to pokrótce omówić. Polska jest stroną MTK od roku 2002. Od roku 2004 gotowa była przyjmować obywateli Polski, którzy zostali skazani przez MTK, żeby odbywali kary pozbawienia wolności. W roku 2024 minister sprawiedliwości RP zadeklarował gotowość Polski do przyjmowania osób skazanych przez MTK do odbywania kary pozbawienia wolności niezależnie od ich obywatelstwa. To znaczy, że istnieje możliwość, iż obywatel obcego państwa mógłby odsiadywać w Polsce karę pozbawienia wolności orzeczoną przez MTK. Może się to wydawać dziwne, ale biorąc pod uwagę, że podobne umowy są zawarte przez MTK z kilkunastoma państwami – nie tylko Unii Europejskiej, ale również na przykład Argentyny, Wielkiej Brytanii, Serbii i Mali – to nie jest sprawa precedensowa.

Gwoli ścisłości należy podkreślić, że na przestrzeni dwudziestu lat, od roku 2005 do roku 2025, MTK wydał zaledwie sześć wyroków pozbawienia wolności, co powoduje, że jest to bardziej sytuacja teoretyczna niż praktyczna. Jednocześnie podkreśla to znaczenie wyroków, które są wyrokami karzącymi najpoważniejsze zbrodnie międzynarodowe. I Polska jako państwo, jako strona MTK jest zainteresowana, żeby w pełni uczestniczyć w pracach trybunału i wykonywaniu jego orzeczeń.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję serdecznie.

Czy również w tym wypadku Ministerstwo Sprawiedliwości nie widzi konieczności uzupełnienia? Dziękuję bardzo.

Przechodzimy zatem do dyskusji. Ktoś z pań i panów posłów? Pan poseł. Ktoś jeszcze? Tylko pan poseł. Dobra, zamykam listę. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Paweł Jabłoński (PiS):

Dziękuję bardzo.

Panie przewodniczący, szanowni państwo, panie ministrze, pan minister w końcowej części swojej wypowiedzi wskazał, że Polska jest zainteresowana tym, żeby w pełni uczestniczyć w pracach Międzynarodowego Trybunału Karnego. I ta deklaracja mnie cieszy, ale jak by nie patrzeć, stoi ona w niejakiej sprzeczności z postawą rządu ze stycznia tego roku, kiedy to rząd podjął uchwałę z 9 stycznia dotyczącą możliwości pobytu w warunkach – jak to określono – wolnego, bezpiecznego udziału najwyższych przedstawicieli państwa Izrael w uroczystościach rocznicowych wyzwolenia niemieckiego obozu Auschwitz. Jest dla wszystkich oczywiste, że ta uchwała została podjęta z tego powodu, że wobec kilku przedstawicieli państwa Izrael zostały wydane przez MTK nakazy aresztowania. Chciałbym w związku z tym zapytać, jakie jest aktualne stanowisko rządu w tej sprawie.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo.

Poseł Paweł Jabłoński (PiS):

Czy to oznacza, że w sytuacji, w której osoba ścigana tym listem gończym znalazłaby się na terytorium Polski, taka osoba zostałaby zatrzymana, czy też ta uchwała – albo jakieś inne podjęte uchwały – w ocenie rządu wyprzedza te nasze zobowiązania ze statutu MTK?

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję,
Pan poseł przewodniczący.

Poseł Michał Woś (PiS):

Bardzo dziękuję.

W podobnym duchu chciałem zapytać o stanowisko rządu w zakresie tej deklaracji styczniowej i współpracy rządu z MTK, ale też zwrócić uwagę na to, że Polska w ramach systemu penitencjarnego wciąż ma normę przewidzianą na 3 m², a nie 4 m², do czego co do zasady wszyscy dążymy, ale w najbliższej perspektywie nie jest osiągalne ani przez poprzednie, ani przez ten, ani pewnie przez kilka następnych rządów. Jak w tej sprawie – nawet czysto symbolicznie – możemy przyjmować osoby skazane przez MTK? I jeszcze ponosić koszty funkcjonowania, kiedy mamy na głowie własnych skazańców. Na ten paradoks chciałem zwrócić uwagę. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo.
Bardzo proszę o odpowiedzi na pytania.

Sekretarz stanu w MSZ Władysław Teofil Bartoszewski:

Panie przewodniczący, Wysokie Komisje, odpowiadając na pytanie pana posła Jabłońskiego – uchwała rządu polskiego ze stycznia bieżącego roku dotyczyła wyłącznie dnia 27 stycznia 2025 r. jako okrągłej rocznicy wyzwolenia niemieckiego, nazistowskiego obozu Auschwitz-Birkenau, gdzie było rzeczą niewyobrażalną, żebyśmy w tym dniu, w tym miejscu zatrzymali jakiegokolwiek przedstawiciela narodu żydowskiego. I dlatego ta uchwała została podjęta. Nie było żadnych innych uchwał i nie dotyczy ona żadnych innych terminów. Była określona, określone było miejsce i dzień – i do tego się ta uchwała ogranicza.

Jeśli chodzi o, że tak powiem, parametry trzymania więźniów w zakładach karnych, to wolalbym, żeby na ten temat wypowiedziała się przedstawicielka Ministerstwa Sprawiedliwości.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Bardzo proszę, ale naprawdę króciutko.

Naczelnik wydziału w departamencie MS Marzena Górzyńska:

Polska ma już doświadczenie z traktowaniem i przetrzymywaniem w swoich zakładach karnych więźniów skazanych przez międzynarodowe trybunały karne, przez Międzynarodowy Trybunał Karny dla byłej Jugosławii. Mieliśmy czterech osadzonych skazanych przez ten trybunał – byli oni osadzeni w jednym z zakładów karnych, który podlegał również kontroli ze strony Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża, co wynika z odpowiedniej umowy międzynarodowej. Warunki, w jakich przebywali ci osadzeni, nie były kontestowane w żaden sposób. Ponadto polskie zakłady karne są także wizytowane w ramach Rady Europy – przez Europejski Komitet do Spraw Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu lub Poniżającemu Traktowaniu albo Karaniu oraz przez ONZ-owski Komitet Przeciwko Torturom. Polska spełnia wszystkie wymagania, które są konieczne do efektywnego wykonywania kary – zgodnego z prawami człowieka i zobowiązaniami międzynarodowymi Polski. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję serdecznie.

W takim razie zamykam dyskusję i zamykam pierwsze czytanie projektu ustawy z druku nr 1679.

Przechodzimy do szczegółowego rozpatrzenia projektu ustawy.

Czy ktoś z pań i panów posłów ma uwagi do tytułu? Nie widzę.

Do art. 1? Nie widzę.

Do art. 2? Też nie widzę.

Zatem przechodzimy do głosowania nad całością projektu ustawy. Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem ustawy z druku nr 1679? Kto jest przeciw? Widzę, widzę, panie pośle. Widzę. Kto się wstrzymał? Wszyscy zdążyli zagłosować. Dziękuję bardzo.

Proszę o podanie wyników głosowania. Głosowało 40 posłów. 39 było za, 1 osoba się wstrzymała, nikt nie był przeciw.

Wybieramy tylko posła sprawozdawcę – panią przewodniczącą Annę Wojciechowską. Pani poseł wyraża zgodę?

Posel Anna Wojciechowska (KO):

Tak.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny.

Dziękuję wszystkim za udział w posiedzeniu. Zamykam wspólne posiedzenie Komisji.